

**UCHWAŁA NR 201/21
RADY GMINY ZGORZELEC**

z dnia 22 lutego 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2020 r., poz. 713), art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2020 r., poz. 821)

Rada Gminy Zgorzelec uchwala:

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zgorzelec.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 01.01.2021 r.

Załącznik do Uchwały Nr 201/21

Rady Gminy Zgorzelec

z dnia 22 lutego 2021r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY
*na lata 2021-2023***

S P I S T R E Ś C I

Rozdział I. Wiadomości ogólne

1. Wprowadzenie
2. Uwarunkowania prawne realizacji Programu
3. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Zgorzelec
4. Analiza SWOT

Rozdział II. Cele, założenia i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Cele główny Programu
2. Cele szczegółowe Programu
3. Zadania Programu
4. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023
5. Przewidywane efekty realizacji Programu
6. Realizatorzy Programu
7. Źródła finansowania
8. Monitoring i ewaluacja
9. Podsumowanie

1. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 cyt. ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W funkcjonowaniu współczesnej rodziny widoczne są przemiany społeczne. Dynamiczne zmiany we współczesnym świecie nie omijają tej podstawowej jednostki społecznej i mają istotny wpływ na jej prawidłowe funkcjonowanie.

Program został opracowany na podstawie sprawozdań i analiz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu oraz dotychczasowych doświadczeń wynikających z pełnienia obowiązków zawodowych pracowników socjalnych i asystentów rodziny oraz specjalistów.

Przy tworzeniu Programu uwzględniono również aktualną sytuację społeczno - ekonomiczną polskich rodzin m.in.:

1. **Program "Rodzina 500+"** to główny instrument polityki rodzinnej realizujący trzy główne cele: poprawa sytuacji demograficznej, redukcja ubóstwa wśród najmłodszych, inwestycja w rodzinę.
2. **Program „Dobry Start”** to inwestycja w edukację polskich dzieci. To 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny.
3. **Program "Maluch+"** wspiera rozwój instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 - żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów.
4. **Karta Dużej Rodziny 3+** to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług.
5. **Świadczenia rodzinne** czyli zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe), świadczenie rodzicielskie, do których prawo nabywa się w sposób określony w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.
6. **Asystent rodziny**
7. **Opieka zastępcza nad dzieckiem.** Najlepszym środowiskiem życia i wychowania dziecka jest rodzina. Istnieją jednak sytuacje niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Wówczas istotną rolę spełnia piecza zastępcza. Ma ona charakter czasowy. Kwestie pieczy zastępczej reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821, z późn. zm.). Tutaj znajdują Państwo informacje na temat systemu opieki zastępczej nad dzieckiem.

Niniejszy program został przygotowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zgorzelcu. Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie angażującego zasoby gminy.

2. Uwarunkowania prawne realizacji Programu

Podstawy prawne:

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (j.t. Dz. U. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- Konwencja o prawach dziecka;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r.o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876)
- Strategia Rozwoju Gminy Zgorzelec na lata 2018 – 2020

3. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Zgorzelec

Gmina Zgorzelec administracyjnie przynależna do powiatu zgorzeleckiego, położona jest w zachodniej części województwa dolnośląskiego, wzdłuż granicy państwa i zajmuje obszar 136,3 km². Sieć osadniczą gminy stanowi 21 sołectw. Na północy gmina graniczy z gminą Pieńsk, na wschodzie z gminami Siekierczyn i Sulików oraz na południu z Gminą Bogatynia i miastem Zawidów. Zachodnią granicę gminy stanowią: granica z miastem Zgorzelec oraz Nysą Łużycką będącą równocześnie granicą państwa. Na terenie gminy położone są nowoczesne przejścia graniczne Jędrzychowice – Ludwigsdorf i Radomierzyce – Hagenverder, dwa z 7 zlokalizowanych w powiecie zgorzeleckim umożliwiające komunikację do Czech i Niemiec.

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców w latach 2018-2020 na terenie gminy wiejskiej Zgorzelec.

2018 rok	2019 rok	2020 rok
8.233	8.214	8.245

Źródło własne UG Zgorzelec

Głównym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie sami pokonać. Pomoc społeczna wspiera rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Najczęstszymi powodami przyznania pomocy finansowej było bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych.

Tabela nr 2. Najczęstsze powody przyznawania pomocy finansowej w Gminie Zgorzelec.

Problem rodziny – diagnoza	2018r.	2019r.	2020r.
Ubóstwo	83	86	83
Bezrobocie	56	41	41
Niepełnosprawność	71	66	54
Długotrwała lub ciężka choroba	71	76	76
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina niepełna	22	21	14
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowaw. i prowadzenia gospodarstwa domowego- rodzina wielodzietna	4	6	7

Tabela nr 3. Ilość rodzin i osób w rodzinie objętych pomocą finansową przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu.

L.P	2018r.	2019r.	2020r.
Ilość rodzin	237	207	192
Ilość osób w rodzinach	555	453	352

Zródło własne GOPS

Jak wynika z powyższych danych liczba rodzin korzystających z różnych form zasiłków, pomocy finansowej Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Zgorzelec na przestrzeni lat 2018-2020 miała tendencję zniżkową.

Ponadto z analizy wynika, że bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba były głównymi czynnikami sprawczymi ubóstwa. Prowadziło to często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, pogłębiania nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. Złe funkcjonowanie rodziny było częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu udzielali wsparcia tzw. „trudnym rodzinom” poprzez pracę socjalną i wsparcie asystenta rodziny. Plan pomocy rodzinie był formą pracy z rodziną wieloproblemową, polegał na włączeniu w proces pomocy osób tj.: pracownik socjalny, psycholog, doradca zawodowy, prawnik, pedagog i instytucji z otoczenia społecznego klienta czyli: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Służba Zdrowia, Kurator, Policja, Instytucje Oświatowe, mogących mieć wpływ na poprawę trudnej sytuacji rodzin. Specjaliści pracując razem tworzyli zespół, którego koordynatorem był pracownik socjalny.

Istotną rolę w pracy GOPS w Zgorzelcu odgrywa **praca socjalna** czyli interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Była ona prowadzona m.in. w oparciu o kontrakt socjalny i polegała na: udzielaniu pomocy przy kompletowaniu dokumentów niezbędnych do otrzymania renty, emerytury, świadczeń wyjątkowych itp., podejmowaniu działań w zakresie uzyskania alimentów, umożliwieniu klientom bezpłatnych konsultacji z prawnikiem i psychologiem w zależności od występujących potrzeb, występowaniu w charakterze przedstawiciela i rzecznika spraw podopiecznych szczególnie niezaradnych życiowo (zwłaszcza w sprawach mieszkaniowych, uczeniu racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami), pomocy terapeutycznej – kierowaniu do Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Poradni Zdrowia Psychicznego i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, nakłanianiu osób do uczestnictwa w różnych grupach samopomocowych, współpracy z pedagogami szkolnymi, sądem rodzinnym, kuratorami zawodowymi i społecznymi, policją, lekarzami, pielęgniarkami itp.

Tabela nr 4. *Ilość osób objętych pracą socjalną.*

L.P	2017r.	2018r.	2019r.	2020r.
Ilość rodzin	236	237	204	187
Ilość osób w rodzinach	515	555	446	342

Źródło własne GOPS

Z powyższych danych, Tabela nr 3, wynika, że liczba rodzin objętych pracą socjalną przez pracowników socjalnych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Zgorzelec w roku 2020 znacznie spadła. Sytuacja ta jest wynikiem pandemii związanej z COVID-19 i ograniczenia przeprowadzania wywiadów i wizyt w terenie.

Praca pracownika socjalnego i asystenta rodziny w rodzinach problemowych spowodowała, że funkcjonowanie niektórych rodzin na wielu płaszczyznach poprawiło się m.in. poprzez: przywrócenie kompetencji rodzicielskich, pracę z rodziną w formie pomocy terapeutycznej, podjęcie leczenia odwykowego, pozytywną zmianę w sferze zawodowej rodziców, również poprzez nawiązanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, podjęciem/utrzymaniem pracy. W sferze socjalnej poprzez spłacanie zadłużeń w opłatach za czynsz, składanie wniosków o dodatek mieszkaniowy, zabezpieczanie dzieci w świadczenia alimentacyjne, składanie wniosków o mieszkania socjalne, finansowanie pobytu dzieci w żłobkach/przedszkolach; w organizacji czasu wolnego poprzez organizowanie i propagowanie działań na rzecz środowiskowych form spędzania czasu wolnego dzieci, wyjazdy dzieci na kolonie.

O potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny w sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci. Natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę, a gmina na podstawie art.191, ust. 9 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki.

Tabela nr 5. *Wydatki poniesione przez gminę na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej w latach 2018-2020.*

Kolejne lata	Wysokość wydatków poniesionych przez gminę na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej
2018	175.567,84 zł
2019	165.775,79 zł
2020	282.520,97 zł

Źródło własne GOPS

Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych działania podejmuje **asystent rodziny**. Tut. ośrodek zatrudnia 1 asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent

rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Asysta rodziny przyznawana była na wniosek pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Sądu Rodzinnego. Powodem podjęcia działań wspierających przez asystenta rodziny była m.in.; niewydolność opiekuńczo – wychowawcza, umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej, bezrobocie, niepełnosprawność, alkoholizm i narkomania.

Tabela nr 6. *Ilość rodzin i dzieci objętych pracą asystenta rodziny.*

L.P	2018r.	2019r.	2020r.
Ilość rodzin	20	15	19
Ilość dzieci	41	30	43

Źródło własne GOPS

W latach 2018-2020 zatrudniony był **psychoterapeuta** w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zgorzelcu. Spotykając się z podopiecznymi psychoterapeuta pracował ze znacznym zróżnicowaniem problemów, które związane były ze zjawiskiem przemocy w rodzinie, a mianowicie przemocy bezpośredniej, pośredniej, fizycznej czy psychicznej.

Tabela nr 7. *Ilość udzielonych konsultacji przez psychologa.*

L.P	2018	2019	2020
Ilość godzin konsultacji	84	71	78
Ilość konsultacji indywidualnych	84	71	78

Źródło własne GOPS

Konsultacje miały charakter porad psychologicznych, rozmów wspierająco-diagnostycznych, pracy z klientami indywidualnymi. Podejmowana była praca krótkoterminowa, skoncentrowana na rozwiązywaniu konkretnych problemów. Część osób kierowano na leczenie psychiatryczne oraz do placówek prowadzących psychoterapię. Znaczna część środowisk została objęta pomocą długoterminową z powodu braku krytycyzmu wobec choroby psychicznej, znacznych zaburzeń psychicznych innego rodzaju lub braku motywacji do pracy nad zmianą w kontakcie ze specjalistami z innych instytucji.

Istotną pomocą dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy była pomoc przyznawana przez GOPS w Zgorzelcu w ramach wieloletniego programu „**Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania**” i „**Posiłek w szkole i domu**” na lata 2019-2023. W ramach Programu były przyznawanie posiłki dla uczeni w szkole i zasiłki celowe na zakup posiłku oraz żywności.

Tabela nr 8. Liczba osób i dzieci korzystających z Programu „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania” i „Posilek w szkole i domu”

Dożywianie	2018r.	2019r.	2020r.
Liczba osób objętych pomocą	112	102	91
Liczba osób korzystających z posiłku w szkołach	70	60	43
Liczba osób, którym przyznano zasiłek celowy na zakup żywności	58	56	55
Liczba osób, którym przyznano świadczenie rzeczowe	b.d	b.d	78

Źródło własne GOPS

Kolejną bardzo istotną formą wsparcia realizowaną przez GOPS w Zgorzelcu były Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zapotrzebowanie na usługi systematycznie wzrasta, w szczególności na rzecz dzieci, u których coraz częściej diagnozowany jest Zespół Aspergera czy wszelkie objawy Autyzmu Atypowego, natomiast oferowane wsparcie przez różnorodne podmioty lecznicze, edukacyjne jest niewystarczające dla prawidłowego rozwoju dziecka. Omawiane świadczenie jest odpłatne, o ile dochód na osobę w rodzinie przekroczy kwotę kryterium osoby samotnie gospodarującej tj. 701zł.

Tabela nr 9. Liczba dzieci korzystających ze Specjalistycznych Usług Opiekuńczych.

Specjalistyczna Usługa Opiekuńcza	2018r.	2019r.	2020r.
Liczba dzieci objętych pomocą	5	4	2

Źródło własne GOPS

Mówiąc o rodzinie musimy spojrzeć na nią szerzej nie ograniczając się tylko do tzw. rodzin dysfunkcyjnych. W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z nich jest Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która jest systemem zniżek dla rodzin wielodzietnych i przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość korzystania z katalogu ofert kulturalnych, rekreacyjnych, transportowych na terenie całego kraju.

Rada Gminy Zgorzelec w dniu 29.07.2014r. podjęła Uchwałę Nr 353/14 w sprawie przyjęcia Programu działań wspierających rodziny wielodzietne zamieszkałe na terenie Gminy Zgorzelec – „**Karta Dużej Rodziny 3+**”. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy

rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług.

Tabela nr 10. *Ilość złożonych wniosków o wydanie KDR w latach 2018-2020*

Ilość złożonych wniosków o wydanie KDR w kolejnych latach	Ilość złożonych wniosków
2018r.	20
2019r.	95
2020r.	29

Źródło własne GOPS

Z roku na rok zauważalny jest wzrost zainteresowania posiadaniem Karty Dużej Rodziny ze względu na ogólnopolski wymiar, jak również ze wsparcia finansowego gminy dla rodzin wielodzietnych z terenu gminy Zgorzelec.

1. W 2018r. zostało zamówionych 57 szt. tradycyjnych i 22 elektronicznych KDR,
2. w 2019r. 180 tradycyjnych i 112 elektronicznych kart. Liczba osób, którym przyznano KDR na dzień 31.12.2019r. wyniosła 669szt.:
3. W 2020 r. zamówiono ogółem 114 Karty Dużej Rodziny, w tym 63 tradycyjne i 51 elektronicznych. Liczba rodziców/małżonków, którym przyznano KDR wyniosła 52, zaś dzieci 26.

Dodatkowym wsparciem finansowym dla rodzin są **dodatki mieszkaniowe**, które przyczyniają się do obniżenia wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom posiadającym tytuł prawny do lokalu, w którym zamieszkują oraz osobom zajmującym lokal bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny. Przyznaje się go na okres 6 m-cy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 m-cy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

Tabela nr 11. *Ilość przyznanych dodatków mieszkaniowych.*

Dodatki mieszkaniowe	2018r.	2019r.	2020r.
Liczba świadczeń	71	52	77
Kwota świadczeń	11960,49zł.	8561,34zł.	12911,88zł.

Źródło własne GOPS

Kolejną formą wsparcia, którą obsługuje Ośrodek Pomocy na rzecz mieszkańców naszej gminy jest **dodatek energetyczny**. Przyznawany jest w drodze decyzji na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej tj. osoby, której przyznano dodatek mieszkaniowy, jest ona stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej

z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Tabela nr 12. *Ilość przyznanych dodatków energetycznych.*

Dodatki energetyczne	2018r.	2019r.	2020r.
Liczba świadczeń	63	40	49
Kwota świadczeń	970,55zł.	615,70zł.	697,61zł.

Źródło własne GOPS

Nie bez znaczenia są działania podejmowane przez funkcjonariuszy KP Policji w Zgorzelcu na rzecz wspierania rodziny, do których można zaliczyć:

- 1) monitorowanie sytuacji w rodzinach wychowujących dzieci i zagrożonych licznymi dysfunkcjami, szczególnie poza godzinami pracy innych instytucji
- 2) podejmowanie działań chroniących osoby doświadczające przemocy w ramach procedury Niebieskie Karty
- 3) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień (spotkania edukacyjne dla uczniów, kadry pedagogicznej).

Problem przemocy dotyka rodziny zamieszkujące na terenie gminy Zgorzelec niezależnie od wykształcenia, statusu ekonomicznego czy też wykonywanego zawodu. Rodziny dotknięte przemocą otrzymują pomoc i wsparcie w ramach prac grup roboczych **Zespołu Interdyscyplinarnego**. To na spotkaniach grupy roboczej przedstawiciele: Policji, oświaty, ośrodka pomocy, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wspólnie z osobą, która jest dotknięta przemocą w rodzinie opracowują indywidualny plan pomocy. Działania podejmowane są także wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Tabela nr 13. *Ilość założonych Niebieskich Kart na przełomie 2017-2020*

Ilość założonych Niebieskich Kart	Kolejne lata
19	2017r.
18	2018r.
13	2019r.
43	2020r.

Źródło własne GOPS

W 2020 roku zanotowano wyraźny wzrost zakładania Niebieskich Kart w rodzinach. Skutkowało to również większą ilością interwencji służb, zarówno Policji jak i pracowników socjalnych. Głównym powodem była pandemia i przebywanie rodzin w izolacji domowej oraz pozostawanie w kwarantannie.

Tabela nr 14. *Ilość założonych NK w latach 2019-2020.*

„Niebieskie Karty”	Rok 2020r.	Rok 2019r.
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart ogółem	43	13
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez Pracownika Socjalnego z GOPS w Zgorzelcu	8	4
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez Policję	32	8
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez inne instytucję	3	1
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C (sporządzona z osobą co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie)	19	6
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D (sporządzona z osobą co do której istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie)	11	4
Liczba zakończonych procedur Niebieskich Kart	20	16

Źródło własne GOPS

Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na funkcjonowanie rodziny nakładają na szeroko rozumianą kadrę pomocy społecznej stosowanie pracy socjalnej ukierunkowanej na zmiany negatywnych zachowań i poszukiwanie rozwiązań trudnej sytuacji życiowej. W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego. Mieszkańcy gminy mogą liczyć na wsparcie psychoterapeuty leczenia uzależnień, radcy prawnego oraz osoby kierowane są do Punktu Interwencji Kryzysowej.

W strukturach GOPS w Zgorzelcu wyodrębniony jest Dział Świadczeń Rodzinnych, który zajmuje się realizacją ustaw: o świadczeniach rodzinnych; o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”; o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, a także rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Uzyskiwane świadczenia są dużym wsparciem dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy, tj.:

Świadczenie „Dobry start” –przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, po spełnieniu przesłanek ustawowych w wysokości 300,00zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego –przysługują osobie uprawnionej do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna. Po spełnieniu wymogów ustawowych świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500,00zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy (po spełnieniu wymogów ustawowych)

Świadczenie pielęgnacyjne (po spełnieniu wymogów ustawowych)

Świadczenie rodzicielskie (po spełnieniu wymogów ustawowych)

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (po spełnieniu wymogów ustawowych) 4.000,00zł jednorazowo.

Zasiłek pielęgnacyjny - przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - przysługuje z tytułu urodzenia żywego dziecka jeżeli dochód w przeliczeniu za osobę nie przekracza 1.922,00zł, a kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10-go tygodnia ciąży do porodu w wysokości 1.000,00zł.

Z dniem 1 stycznia 2017 r weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” - przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, np.: zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ustawa zakłada także, że rodziny uprawnione mogą zostać objęte pomocą asystentów rodziny, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Nowe rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W jego ramach można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przewyższania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępną pomoc koordynować ma asystent rodziny, którego zadaniem jest: wsparcie i towarzyszenie emocjonalne, zapoznanie kobiety w ciąży i rodziny z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, opracowanie wspólnie z kobietą i rodziną indywidualnego katalogu możliwego wsparcia, koordynacja poradnictwa i wsparcia dla kobiet i rodziny, występowanie do podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia (na żądanie i na podstawie pisemnego upoważnienia). Trudno jest jednoznacznie określić liczbę rodzin potrzebujących tego rodzaju wsparcia, niezbędne zasoby kadrowe i koszty

realizacji zadania. Obecnie obserwujemy pojawienie się w rodzinach wielu problemów i trudności, które niejednokrotnie prowadzą do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych co na pewno przyczyni się do rozwijania kierunku różnych form pomocowych

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego,

Dodatki do zasiłku rodzinnego (przy spełnieniu wymogów ustawowych):

Tabela nr 15. Rodzaj świadczeń i liczba przyznanych świadczeń i dodatków rodzinnych.

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń 2018 r.	Liczba świadczeń 2019 r.	Liczba świadczeń 2020 r.
Zasiłek rodzinny	4 617	4 155	2 921
Dodatki do zasiłków rodzinnych	2 422	2 314	1 908
Zasiłek pielęgnacyjny	1 970	1 940	1 910
Świadczenie pielęgnacyjne	389	397	386
Specjalny zasiłek opiekuńczy	36	36	38
Zasiłek dla opiekuna	12	12	12
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	41	42	23
Świadczenie rodzicielskie	196	173	149
Funduszu alimentacyjny	1 120	961	733
Jednorazowe świadczenie „Za Życiem”	0	0	1

Źródło własne GOPS

Program "Rodzina 500+" to główny instrument polityki rodzinnej realizujący trzy główne cele: poprawa sytuacji demograficznej, redukcja ubóstwa wśród najmłodszych, inwestycja w rodzinę.

Tabela nr 16 . Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych 500+.

L.p	Odbiorcy świadczeń	2018r.	2019r.	2020r.
1.	Liczba złożonych	584	973	150
2.	Liczba wydanych do wniosków decyzji	576	942	353
3.	Liczba wydanych do wniosków decyzji w tym przyznających prawo do świadczenia wychowawczego	515	888	258
4.	Liczba świadczeń wypłaconych w formie pieniężnej	8.109	10.806	15.174
5.	Poniesione z budżetu państwa wydatki finansowe.	4.086.695,40 zł	5.446.322,09 zł	7.614.386,78 zł

Źródło własne GOPS

W polityce społecznej często używany jest termin „starzejące się społeczeństwo”. Pojęcie to jest związane z obserwowanym od lat zwiększającym się udziałem osób starszych w populacji. Stawia to przed polityką społeczną gminy Zgorzelec określone wyzwania.

Zaznaczyć należy, że szybko rosnąca – obecnie i w przyszłości liczba osób w starszym wieku stwarza wiele następstw. Przede wszystkim zwiększy zapotrzebowanie na miejsca w Domach Pomocy Społecznej, Zakładach Opieki Leczniczej i usługi opiekuńcze. Rozszerzeniu będzie musiało ulec poradnictwo, profilaktyka i leczenie geriatryczne. Wychodząc naprzeciw temu zjawisku społecznemu Wójt gminy Zgorzelec podjął pierwsze kroki.

W 2020r. w Gminie Zgorzelec powstały pierwsze **Kluby Seniora** w miejscowości Gozdanin i Tylice. Realizacja zadania nastąpiła w ramach projektu pn. „Gmina Zgorzelec wspiera Seniorów!”. Kluby są doskonałym miejscem spotkań, integracji oraz tworzeniem się nowych znajomości wśród starszych osób. To w tych klubach seniorzy mogą przyjemnie spędzić czas oraz rozwijać swoje pasje, zdolności i zainteresowania. Kluby Seniora powstały dzięki wsparciu z programu Poddziałanie 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – konkursy horyzontalne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020. Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępu do świadczenia usług społecznych wśród społeczności lokalnej Gminy Zgorzelec. Cel ten zostanie osiągnięty dzięki utworzonym Klubom Seniora: w Tylicach oraz w Gozdaninie. Wsparciem zostało objętych 40 Seniorów z terenu Gminy Zgorzelec, a w ramach zadania zaplanowano zakup niezbędnego wyposażenia Klubów. Projekt realizowany jest przez GOPS i GOK w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Bystry Strumień”, który jest odpowiedzialny za wsparcie merytoryczne i organizacyjne projektu.

Kolejnym zadaniem, które realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu względem osób starszych są organizowane i realizowane **usługi opiekuńcze**. Wzajemne wspieranie w rodzinie pomiędzy rodzicami i dziećmi to ważny proces, który wynika z powodów moralnych oraz z przyjętych przez społeczeństwo norm i przepisów prawa. Kodeks rodzinny i opiekuńczy zawiera przepisy, których zadaniem jest ochrona stosunków osobistych pomiędzy rodzicami i dziećmi przed niegodziwymi zachowaniami, które osłabiają więzi rodzinne. Stosownie do art. 87 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, rodzice i dzieci obowiązani są wspierać się wzajemnie. Przez wzajemne wsparcie, o którym mowa w art. 87 K. r. i o. należy rozumieć pomoc materialną, psychiczne wsparcie w chorobie, cierpieniu i kalectwie, pomoc intelektualną przy podejmowaniu ważnych decyzji lub załatwianiu spraw życiowych oraz pomoc fizyczną przy wykonywaniu różnych czynności. Obowiązek wzajemnej pomocy dzieci i rodziców trwa do śmierci jednych lub drugich. Niestety coraz częściej obowiązek ten nie jest realizowany przez dzieci w stosunku do rodziców. Głównymi powodami są: zmiana miejsca zamieszkania, wyjazd za granicę w celach zarobkowych oraz zatrudnienie poza miejscem zamieszkania. Kompetencje gminy na podstawie art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej przejmują wówczas GOPS.

Tabela nr.17. Liczba przyznanych świadczeń w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2020.

Usługi opiekuńcze	2018r.	2019r.	2020r.
Ilość osób korzystających z usług opiekuńczych	12 osób	13 osób	16 osób
Ilość mężczyzn korzystających z usług opiekuńczych	5	4	6
Ilość kobiet korzystających z usług opiekuńczych	7	9	10
Liczba świadczeń	2.334	3.171	3.540

Źródło własne GOPS.

Na terenie Gminy Zgorzelec funkcjonują placówki oświatowe:

1. Przedszkole „Krasnoludki” w Jędrzychowicach,
2. Gminny Żłobek „Muchomorek” w Jędrzychowicach,
3. Szkoła Podstawowa im. Sybiraków w Jerzmannach,
4. Szkoła Podstawowa im. Wandy Chotomskiej w Łagowie,
5. Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego Osieku Łużyckim,
6. Szkoła Podstawowa im. Osadników Wojskowych w Trójcy,
7. Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Żarskiej Wsi.

Placówki oświatowe wspierają także rodziny w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Ich celem oprócz edukacji, która jest ich głównym priorytetowym zadaniem jest także wspieranie rodziców w wychowywaniu młodego pokolenia. To szkoła powinna wzmacniać i utrwaląć pozytywne wartości, które przekazywane są w rodzinach. W placówkach oświatowych realizowanych jest szereg przedsięwzięć, które mają na celu pokazanie młodemu pokoleniu wartości jakimi powinni kierować się w życiu. Bardzo dużo mówi się o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków jak i również neguje się zachowania przemocowe.

4. Analiza SWOT –wsparcie rodziny

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths –mocne strony, Weaknesses –słabe strony, Opportunities –szanse, Threats –zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Zgorzelec.

1. Mocne strony:

- 1) znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 2) dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny;
- 3) zatrudnienie asystenta rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy;
- 4) dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- 5) poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;
- 6) liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy Zgorzelec;
- 7) funkcjonowanie Klubów Seniora w Tylicach i Gozdaninie;
- 8) działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 9) obowiązujące strategie, programy, akty prawne.

2. Słabe strony:

- 1) bezradność i niskie kwalifikacje opiekuńczo –wychowawcze rodziców;
- 2) niski poziom świadomego rodzicielstwa;
- 3) brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów;
- 4) wzrost liczby zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży;
- 5) brak ilości lokali chronionych/ mieszkań socjalnych;
- 6) ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej;
- 7) utrudniony dojazd do poszczególnych miejscowości zarówno na terenie gminy jak i poza nią;
- 8) niekorzystne prognozy demograficzne.

3. Szanse:

- 1) wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej przez rodziców;
- 2) wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia;
- 3) aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych;
- 4) możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań;
- 5) dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami;
- 6) możliwość podnoszenia kwalifikacji przez pracowników GOPS w Zgorzelcu;
- 7) rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym;
- 8) możliwość skorzystania przez mieszkańców Gminy Zgorzelec ze wsparcia specjalistów w GOPS i Punkcie Interwencji Kryzysowej w Zgorzelcu.

4. Zagrożenia:

- 1) zanik więzi i tradycji rodzinnych;
- 2) rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę);
- 3) zaniedbania emocjonalne dziecka;
- 4) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
- 5) obniżanie się aspiracji życiowych;
- 6) brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko;
- 7) nasilenie negatywnych zjawisk: alkohol, narkotyki i inne środki odurzające;
- 8) negatywne wzorce zachowań społecznych;
- 9) wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży;
- 10) wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży;
- 11) rosnące zapotrzebowanie na udzielania wsparcia osobom starszym (zjawisko starzenia się społeczeństwa) i niepełnosprawnym;
- 12) wypalenie zawodowe pracowników.

Rozdział II. Cele, założenia i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023, *„Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo –wychowawczych”*.

To stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznej rodziny oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Zgorzelec.

2. Cele szczegółowe.

- 1) Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- 2) Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny;
- 3) Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym;
- 4) Podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi.

3. Zadania Programu Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021–2023.

- 1) Zatrudnienie zgodnie z ustawą asystentów rodziny i zapewnienie możliwości podnoszenia ich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach i ich finansowanie.
- 2) Kierowanie asystenta do pracy z rodziną, przygotowanie planu pracy z rodziną i jego realizacja.
- 3) Organizowanie grup wsparcia dla rodzin z różnymi problemami.
- 4) Zagwarantowanie rodzinom biologicznym możliwości korzystania z poradnictwa specjalistycznego (psycholog, pedagog, radca prawny, logopeda itp.).
- 5) Współpraca ze specjalistami w zakresie poradnictwa specjalistycznego.
- 6) Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.
- 7) Finansowanie kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2 ponoszonych przez rodziny wspierające.
- 8) Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny (festyny, biesiady, spotkania z ciekawymi ludźmi).
- 9) Wsparcie dla rodzin mających trudną sytuację finansową –z systemu zabezpieczenia socjalnego (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów, świadczenie rodzicielskie, świadczenie wychowawcze, jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, dożywienie w szkole, środki PFRON).
- 10) Wspieranie rodzicielstwa – realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny).
- 11) Rozwój oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- 12) Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym – współpraca między innymi z Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 13) Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.
- 14) Rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego.
- 15) Kierowanie dzieci do placówki wsparcia dziennego.
- 16) Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno – edukacyjnych dla rodzin i dzieci.
- 17) Monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny.
- 18) Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej.
- 19) Zapobieganie umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

- 20) Współpraca z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie w zakresie ustalenia działań mających na celu powrót dziecka do rodziny biologicznej.
- 21) Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
- 22) Zapewnienie środków na realizację zadania dotyczącego wspierania rodziny na terenie gminy Zgorzelec.
- 23) Monitorowanie realizacji Programu.

4. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

L.P	Zadanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Zatrudnienie asystentów rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy w ilości zgodnej z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin.	GOPS	2021-2023	- liczba zatrudnionych asystentów -liczba rodzin, które powinny zostać objęte wsparciem asystenta rodziny -liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem asystenta rodziny (przy spełnieniu wymogów ustawowych)
2.	Kierowanie asystenta do pracy z rodziną, przygotowanie planu pracy z rodziną , realizacja zadań.	GOPS- asystenci rodzin, pracownicy socjalni w ścisłej współpracy z rodzinami objętymi wsparciem, PCPR –y	2021-2023	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny -liczba rodzin, w których zakończono współpracę z uwagi na realizację planu pracy i osiągnięcie zamierzonego celu
3.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych przy pomocy rodzin wspierających.	GOPS	2021-2023	- liczba rodzin wspierających - liczba rodzin objętych wsparciem rodzin wspierających
4.	Finansowanie kosztów, o których mowa w art. 29 ust. 2	Gmina Zgorzelec,	2021-2023	- liczba rodzin wspierających

	ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej związanych z realizacją pomocy przez rodziny wspierające	GOPS		korzystających ze wsparcia - kwota udzielonego wsparcia
5.	Wsparcie dla rodzin posiadających trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego (np. stypendia szkolne, dodatki mieszkaniowe, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, środki PFRON)	Urząd Gminy Zgorzelec, Wydział Oświaty GOPS,	2021-2023	- liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego, - liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej przyznawanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych, - liczba dzieci korzystających ze stypendiów,
6.	Wsparanie rodzicielstwa - realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny)	GOPS	2021-2023	- liczba rodzin/osób, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny
7.	Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym. Wskazanie tym rodzinom dróg wyjścia z trudnej sytuacji poprzez udział w terapii odwykowej, terapii dla sprawców przemocy, terapii dla ofiar przemocy, możliwość podjęcia działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2021-2023	-liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów -liczba założonych NK -liczba procedur NK - zakończonych na skutek ustania przemocy
8.	Kierowanie dzieci na obozy i kolonie(pracownicy socjalni przeprowadzą rekrutację na kolonie i obozy organizowane przez Kuratorium)	GOPS, Gmina Zgorzelec	2021-2023	-liczba dzieci uczestniczących w koloniach
9.	Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej.	Gmina Zgorzelec, GOPS	2021-2023	-liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej , za które gmina jest zobowiązana do partycypowania w kosztach-kwota poniesionych wydatków
10.	Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub	Sąd Rejonowy w Zgorzelcu, Kuratorzy zawodowi i społeczni ,GOPS, PCPR, Placówki oświatowe	2021-2023	- liczba rodzin sądownie zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny- - liczba posiedzeń

	umieszczonego w pieczy zastępczej			zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w których udział wzięł pracownik socjalny, asystent rodziny -liczba spraw sądowych, w których udział wzięł pracownik socjalny, asystent rodziny.
11.	Przystępowanie do rządowych programów wspierania rodziny	Gmina Zgorzelec, Wójt Zgorzelec, GOPS, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	2021-2023	-liczba programów do których przystąpiła Gmina -kwota pozyskanych dofinansowań
12.	Monitorowanie realizacji Programu	GOPS	2021-2023	-coroczne zbieranie danych niezbędnych do oceny realizacji Programu
13.	Wsparcie seniorów posiadających trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego (np. dodatki mieszkaniowe, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, środki PFRON), kierowanie ośrodków wsparcia.	GOK, GOPS	2021-2023	- liczba seniorów korzystających z pomocy społecznej, - liczba seniorów uczestniczących w ośrodkach wsparcia,

5. Przewidywane efekty realizacji Programu

Oczekiwanym efektem realizacji Programu powinno być polepszenie sytuacji dziecka, seniorów i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka. Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze:

- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka, seniorów i rodziny,
- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących,
- zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych,
- wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych.

6. Realizatorzy Programu

Koordinatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu przy współpracy z:

1. Urzędem Gminy Zgorzelec,
2. Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym,
3. Powiatową Komendą Policji w Zgorzelcu,
4. Placówkami oświatowymi,
5. Placówkami ochrony zdrowia,
6. Organizacjami pozarządowymi,
7. Sądem Rejonowy w Zgorzelcu,
8. Kuratorami Sądowymi,
9. Ośrodki wsparcia,

7. Źródła finansowania

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

8. Monitoring i ewaluacja

- 1) Koordinatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu. Monitoring będzie polegał na pozyskaniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.
- 2) Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją.

9. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny stanowi interdyscyplinarną strategię działań mających na celu wsparcie rodzin w wypełnianiu ich funkcji.

Cele i zadania Programu zostały zaplanowane w sposób ogólny, co umożliwi dostosowanie podejmowanych działań do potrzeb. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, edukacyjny i ochronny.

Wykaz Tabel:

- Tabela nr 1. *Liczba mieszkańców w latach 2018-2020 na terenie gminy wiejskiej Zgorzelec. Dane UG Zgorzelec.*
- Tabela nr 2. *Najczęstsze powody przyznawania pomocy finansowej w Gminie Zgorzelec.*
- Tabela nr 3. *Ilość rodzin i osób w rodzinie objętych pomocą finansową przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu.*
- Tabela nr 4. *Ilość osób objętych pracą socjalną.*
- Tabela nr 5. *Wydatki poniesione przez gminę na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej w latach 2018-2020.*
- Tabela nr 6. *Ilość rodzin i dzieci objętych pracą asystenta rodziny.*
- Tabela nr 7. *Ilość udzielonych konsultacji przez psychologa.*
- Tabela nr 8. *Liczba osób i dzieci korzystających z Programu „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania” i „Posilek w szkole i domu”*
- Tabela nr 9. *Liczba dzieci korzystających ze Specjalistycznych Usług Opiekuńczych.*
- Tabela nr 10. *Ilość złożonych wniosków o wydanie KDR w latach 2018-2020*
- Tabela nr 11. *Ilość przyznanych dodatków mieszkaniowych.*
- Tabela nr 12. *Ilość przyznanych dodatków energetycznych.*
- Tabela nr 13. *Ilość założonych Niebieskich Kart na przełomie 2017-2020*
- Tabela nr 14. *Ilość założonych NK w latach 2019-2020.*
- Tabela nr 15. *Rodzaj świadczeń i liczba przyznanych świadczeń i dodatków rodzinnych.*
- Tabela nr 16. *Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych 500+.*
- Tabela nr.17. *Liczba przyznanych świadczeń w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2020.*